

Як ви справилися із завданням?

- Що нам дає сім'я?
- Що ми даємо сім'ї?

Обговорюємо

Уявіть ситуацію. Ваша старша сестра виходить заміж. За кілька днів прийдуть гості. Серед запрошених будуть батьки ваших батьків — дідусі й бабусі, рідні й двоюрідні брати та сестри ваших батьків — дядьки й тітки, діти дядьків й тіток — брати і сестри, діти старших братів й сестер — племінники й племінниці... Хто вони для вас? Назвіть їх одним словом.

Р . . . . .

Працюємо в групах

Із запропонованого переліку виберіть ті слова та словосполучення, які, на вашу думку, притаманні родичам.

☐ люди з однієї сім'ї	☐ чоловік і дружина
☐ колеги по роботі	☐ подруги
☐ кровноспоріднені люди	☐ декілька поколінь рідних людей
☐ сусіди	☐ продавець і покупець
☐ дядько й тітка	☐ брат і сестра
☐ товариші	☐ пасажери потяга
☐ племінники й племінниці	☐ учасники демонстрації
☐ співвласники майна	☐ бабуся і онук

Хто ж такі родичі? Що означає слово «родина»? Спробуйте дати визначення цих понять. Проговоріть відповідь, використовуючи попередню інформацію про родинні зв'язки. Нехай кожна група запише своє визначення на дошці або на аркуші паперу і дасть тлумачення.

«Родина — це ....»

Що каже право

Поняття «родичі, родина» закріплені в нормативно-правових актах. Нам відомо, що в розділі V «Сімейного кодексу» визначені окремі права та обов'язки родичів.

Стаття 257. Права баби та діда, прабаби та прадіда на виховання внуків, правнуків.

1. Баба, дід, прабаба, прадід мають право спілкуватися зі своїми внуками, правнуками, брати участь у їх вихованні.

2. Батьки чи інші особи, з якими проживає дитина, не мають права перешкоджати у здійсненні бабою, дідом, прабабою, прадідом своїх прав щодо виховання своїх внуків, правнуків.

Стаття 259. Права братів та сестер на спілкування.

1. Брати та сестри, зокрема, ті, які не проживають разом, мають право на спілкування.

2. Мати, батько, баба, дід, інші особи, із якими проживають неповнолітні брати та сестри, зобов'язані сприяти їхньому спілкуванню.

- Запитання**
1. Як часто ви спілкуєтеся в сім'ї, обговорюєте шкільні проблеми, спільні справи?
  2. Чому члени сім'ї повинні спілкуватися та знати про проблеми одне одного?

Обговорюємо

«У Ніни велика, як на теперішні поняття, сім'я: мати, батько, два брати і дві сестри, бабуся. Ніна — найменша, їй дев'ять років. Бабуся — найстарша, їй вісімдесят два роки. Коли сім'я обідає, в бабусі тремтить рука. Усі до цього звикли й намагаються не помічати. А якщо хто-небудь подивиться на бабусину руку й подумає, чому вона тремтить, — рука її починає тремтіти ще дужче. Несе ложку бабуся — ложка тремтить, краплі на стіл капають.

Незабаром день народження Ніни. Мама сказала, що на її іменини буде обід. Вона з бабусею спече великий солодкий пиріг. Нехай Ніна запросить своїх подруг.

Прийшли гості. Мама накриває стіл білою скатертинкою. Ніна подумала, її бабуся сяде за стіл, а в неї рука тремтить.

*Подруги сміятимуться, розкажуть всім у школі».
Ніна тихенько сказала мамі:
— Мамо, нехай бабуся за стіл сьогодні не сідає...
— Чому? — здивувалася мама.
— У неї рука тремтить... Капає на стіл...
(...)*

(Сухомлинський В. О. Вибрані твори. В 5 т.
Т. 2. — К., 1976. — С. 294–295).

- Завдання**
- 1. Спрогнозуйте, що могла відповісти Нінина мама? Відповідь обґрунтуйте.**
  - 2. Уявіть себе в подібній ситуації.
Чи звернулися б ви з таким проханням до своїх батьків? Чи святкували б ви свій день народження вдома з друзями?
Поясніть свій вибір.**
  - 3. Що, на вашу думку, відчувала мама, коли почула слова Ніни?**

Домашнє завдання **Об'єднайтеся у 2 групи (кожен з учнів працюватиме індивідуально, згідно з груповим завданням). Зберіть якомога більше інформації про свою родину.**

Завдання для 1 групи. Намалюйте «Професійну карту родини» (геометричними фігурами позначте професії і підпишіть, хто з родичів ними володіє).

Завдання для 2 групи. Намалюйте дерево «Таланти моєї родини» (вказіть, хто з членів родини співає, танцює, розповідає гуморески, вишиває, пече тістечка тощо).

Наші враження

- 1. Як ви розумієте вислів «Велика родина — велика Україна»?**
- 2. Що об'єднує родичів? На чому тримаються родинні зв'язки?**
- 3. Чому родинні зв'язки зобов'язують нас до певних дій, відносин?**

СЛОВНИК

Кровноспоріднені — однієї крові, народжені один від одного.

Професійна карта — перелік професій, видів діяльності.